

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมโลกปัจจุบัน เป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมมีผลกระทบอย่างรวดเร็ว บุคคลในท้องถิ่นและสังคมต้องพบปะ ติดต่อกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น ภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อกัน ทั้งในด้านการศึกษา การหาข้อมูล และการถ่ายทอดวิทยาการต่างๆ ดังนั้นการรู้ภาษาอังกฤษ จะช่วยสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างชาติไทยและชาติอื่น ๆ เพราะมีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ ทำให้สามารถปฏิบัติต่อกันได้ถูกต้อง และเหมาะสม มีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยและชนชาติอื่น สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยไปสู่สังคมโลก (กรมวิชาการ, 2545)

การพัฒนาทุกด้านที่เกิดขึ้นในสังคมโลกส่วนใหญ่มาจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติเป็นส่วนใหญ่ นับว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อสังคมโลกเป็นอย่างมาก สังคมไทยเราภาษาอังกฤษก็มีบทบาทอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการศึกษาพบว่าความเจริญก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึงวิทยาการต่างๆ ที่มีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าย่อมเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษแทบทุกอย่าง เมื่อมองลึกไปถึงการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม การค้าขายระหว่างประเทศก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่ทุกประเทศให้ความสำคัญและใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้หลักสูตรต้องให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ จึงเกิดโรงเรียนหลักสูตรสองภาษาขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถ นำภาษาอังกฤษไปใช้เพื่อประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อเราพิจารณาภาษาอังกฤษกับสังคมไทย จะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก สังเกตเห็นได้จากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทุกระดับมีการบรรจุภาษาอังกฤษไว้เป็นภาษาต่างประเทศ เนื่องจากเห็นประโยชน์จากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีการปลูกฝังนักเรียนให้มีทักษะทางภาษา ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

การพัฒนาคุณภาพประชากรย่อมประกอบไปด้วยปัจจัยหลายด้านและปัจจัยที่สำคัญยิ่งก็คือการศึกษา เพราะเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าการศึกษาคือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ทุกอย่างบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบก็คือ “หลักสูตร” ซึ่งหลักสูตรเป็นตัวกำหนดแนวทางตลอดจนหลักการในการปฏิบัติเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 11) และกาญจนา คุณมรกษ์ (2540, หน้า 4) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตรเป็นเครื่องมือถ่ายทอดเจตนารมณ์ หรือการนำจุดประสงค์ของการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติ” นอกจากนี้ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 21) ได้กล่าวถึงหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน อันเปรียบเสมือนแผนที่หรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล ซึ่งชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่จะทำให้ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษารุดผลและมีส่วนช่วยในการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพในอนาคต ดังนั้นหลักสูตรจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างมากที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ในหลักสูตรจะมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้และแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ซึ่งเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ผู้เรียนจะเป็นคนเก่งเป็นคนดี และมีความสุขในชีวิต ด้วยเหตุนี้หลักสูตรจึงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีวัฒนธรรมและจริยธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในครั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2544 โดยเฉพาะมาตรา 27 วรรคสอง ซึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และ มาตรา 27 วรรคสอง ให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในการวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 13)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศ ปัจจุบันกำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้จึงเน้นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงเพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตและสถานการณ์จริงได้ ตลอดจนเพื่อการใช้ในชีวิตประจำวัน

แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งการสอนทุกทักษะ คือการฟังการพูด การอ่านและการเขียน ประกอบกับการเรียนรู้ด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ควบคู่กันไปซึ่งต้องเป็นไปตามกระบวนการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

ในการพัฒนาการศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สิ่งสำคัญที่สุดที่ต้องกล่าวถึง คือ “หลักสูตร” ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงอยู่เสมอเพื่อให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าที่เปลี่ยนแปลงไป จากหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันที่เน้นให้ท้องถิ่นเข้ามามีการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้สถาบันในท้องถิ่นซึ่งก็คือ โรงเรียน มีบทบาทมากขึ้นในการจัดการศึกษา

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ แล้วพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไม่ประสบผลสำเร็จตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งนี้อาจด้วยมีปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนหลายประการ เช่นนักเรียน ไม่มีโอกาสที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริงหรือใช้ในชีวิตประจำวัน (สุดสายใจ ชาญณรงค์, 2540, หน้า 1) นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไกลตัวที่นักเรียนไม่สามารถจินตนาการว่าเรื่องนั้นๆ ที่นักเรียนได้เรียนเป็นอย่างไร เช่นเรื่องประเพณีและวัฒนธรรมทางตะวันตก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 23) ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2544 เปิดโอกาสให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของท้องถิ่นได้โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 1) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ไว้ว่า เป็นการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน หลักสูตรจะเป็นผลโดยตรงต่อผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ หลักสูตรแกนกลางควรมีลักษณะครอบคลุมและมีลักษณะยืดหยุ่น สมควรให้ผู้ให้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย ซึ่งนอกจากผู้บริหารแล้ว ครูผู้สอน คือ ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการใช้หลักสูตร เพราะเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยมีการปรับหลักสูตรให้เข้ากับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคของสังคมข่าวสารที่โลกไร้พรมแดนที่มีการร่วมมือและการแข่งขันกัน รวมทั้งมีผู้มีการเคลื่อนย้ายทุนปัจจัยในการผลิต การถ่ายโอน ประเพณีวัฒนธรรม และเดินทางท่องเที่ยวไปยังท้องถิ่นต่างๆของประเทศไทย ความคิดหลากหลายผ่านสื่อที่ทันสมัย ครูครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทเป็นผู้จัดมวลงประสบการณ์จึงต้องพัฒนาหลักสูตรให้ทันโลก ต้องสามารถนำทรัพยากรทั้งมวลที่มีอยู่ในสังคมและท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อสร้างสมาชิกที่ดี มีคุณค่าให้แก่สังคม ส่งผลให้สมาชิกของสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 116)

โรงเรียนวัดหนองสะเดา ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ มีประเพณีที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานานซึ่งประเพณีเหล่านี้เป็นประเพณีที่ดึงดูดใจของคนไทยที่ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่น ชุมชนวัดหนองสะเดาก็ได้รับอิทธิพลของเทคโนโลยีที่ทันสมัย และวัฒนธรรมตะวันตกที่อาจกลืนความเป็นไทยให้สูญสิ้นไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะมีการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น

ให้กับนักเรียน เพื่อสร้างวิกฤตให้เป็นโอกาส นั่นคือประยุต์และผสมผสานระหว่างความเป็นไทยกับความเป็นตะวันตก โดยการใช้ภาษาอังกฤษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรขั้นพื้นฐาน 2544 ที่เน้นให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้รับการพัฒนา และขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางกระจายไปในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย อย่างกว้างขวางด้วยตนเอง โดยไม่ใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว นักท่องเที่ยวจำนวนมากต้องการคำแนะนำ ตลอดจนการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ จากผู้คนในท้องถิ่น โดยเฉพาะนักเรียนในชุมชน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 6, 2544, หน้า 1) ถ้าบุคคลในท้องถิ่นสามารถแนะนำหรือให้บริการด้านภาษาอังกฤษก็จะทำให้เกิดอาชีพใหม่ ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นการเรียนอย่างมีเป้าหมาย เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนในชุมชนที่ได้รับการเรียนรู้ การฝึกฝนทักษะทางด้านภาษาอังกฤษจากสถานศึกษา และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของประเพณีในชุมชน ที่สามารถอธิบาย แนะนำให้ชาวต่างประเทศเข้าใจได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างดียิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ที่เน้นให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของท้องถิ่นให้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจในทักษะต่าง ๆ ที่สามารถจัดเป็นความรู้ให้กับนักเรียนในท้องถิ่นได้เป็นผู้สืบสาน สานต่อ และอนุรักษ์ภูมิปัญญา ประเพณี ที่เป็นมรดกของท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขได้แสดงความคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วที่มีผลกระทบต่อชีวิตของคนไทยทั้งในสังคมเมืองและชนบท

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาและเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเตา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษ โดยใช้เนื้อหาประเพณีท้องถิ่นของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกถึงความสำคัญของประเพณีท้องถิ่นที่ควรดำรงรักษาไว้ ด้วยการใช้ปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของคนรุ่นใหม่ ทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจเนื่องจากมีผู้สืบทอด ประเพณีท้องถิ่นอันเกิดจากภูมิปัญญาและการร่วมกันจัดทำหลักสูตรของชุมชนในท้องถิ่น

ผู้วิจัยเห็นว่าสมควรอย่างยิ่งจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเตา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นคงอยู่ต่อไป และขณะเดียวกันก็สามารถผสมผสานกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งจัดว่าเป็นภาษาสากลที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารในทุกยุคทุกสมัย จะสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนทำให้ไม่

หลงลืมประเพณีท้องถิ่นที่เคยพบเห็น และได้เคยร่วมปฏิบัติ โดยการเน้นการปฏิบัติจริง การนำภาษาอังกฤษเข้ามาเป็นโครงสร้างของเนื้อหาในบทเรียนเพื่อเป็นการเสริมแรงหรือ แรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้และ มีความรู้ความสามารถในทักษะทางภาษา ซึ่งนับว่าเป็นหลักสูตรที่สร้างจิตสำนึก ปลุกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพันในท้องถิ่นควบคู่กับการพัฒนาทางด้านภาษาอังกฤษ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา (ฉบับร่าง)

3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา

4. เพื่อประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้หลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นภาษาอังกฤษของแต่ละประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทางภาษา

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น และทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามประเพณีของชุมชน สามารถเป็นผู้อนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนวัดหนองสะเดา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 48 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรประเพณีท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น

3.2.2 พฤติกรรมการปฏิบัติตามประเพณีท้องถิ่น

3.2.3 ความพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

4. ระยะเวลาในการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นในปีการศึกษา 2549 ใช้ระยะเวลาสอนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ รวมเวลา 20 ชั่วโมง

5. เนื้อหา เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยความรู้ทางไวยากรณ์ คำศัพท์ และประเพณีท้องถิ่นหนองสะเดา

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ และผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในลักษณะให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา

ประเพณีท้องถิ่น หมายถึง ความประพฤติที่คนส่วนใหญ่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเป็นแบบอย่างเดียวกัน เป็นระเบียบแบบแผนที่เห็นว่าถูกต้อง หรือเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ และมีการปฏิบัติสืบต่อ ๆ กันมา ได้แก่ ประเพณีการบวชพระ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีขึ้นปีใหม่ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีการขึ้นศาลเจ้าบ้าน

หลักสูตรประเพณีท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนวัดหนองสะเดา ตำบลหนองสะเดา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามประเพณีของท้องถิ่น และได้เรียนรู้ประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่น โดยการใช้ภาษาอังกฤษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ของนักเรียนที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษด้านประเพณีท้องถิ่น ที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังใช้หลักสูตร

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจ ความชื่นชม เห็นคุณค่าต่อหลักสูตรวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร และพิจารณาจากความ คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาอังกฤษสำหรับการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนอง สะเดา

พฤติกรรม การปฏิบัติตน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติตนต่อประเพณีใน ท้องถิ่น โดยการปฏิบัติจริง การแสดงความคิดเห็น การให้คำแนะนำ การอภิปราย และการ เสนอแนะ

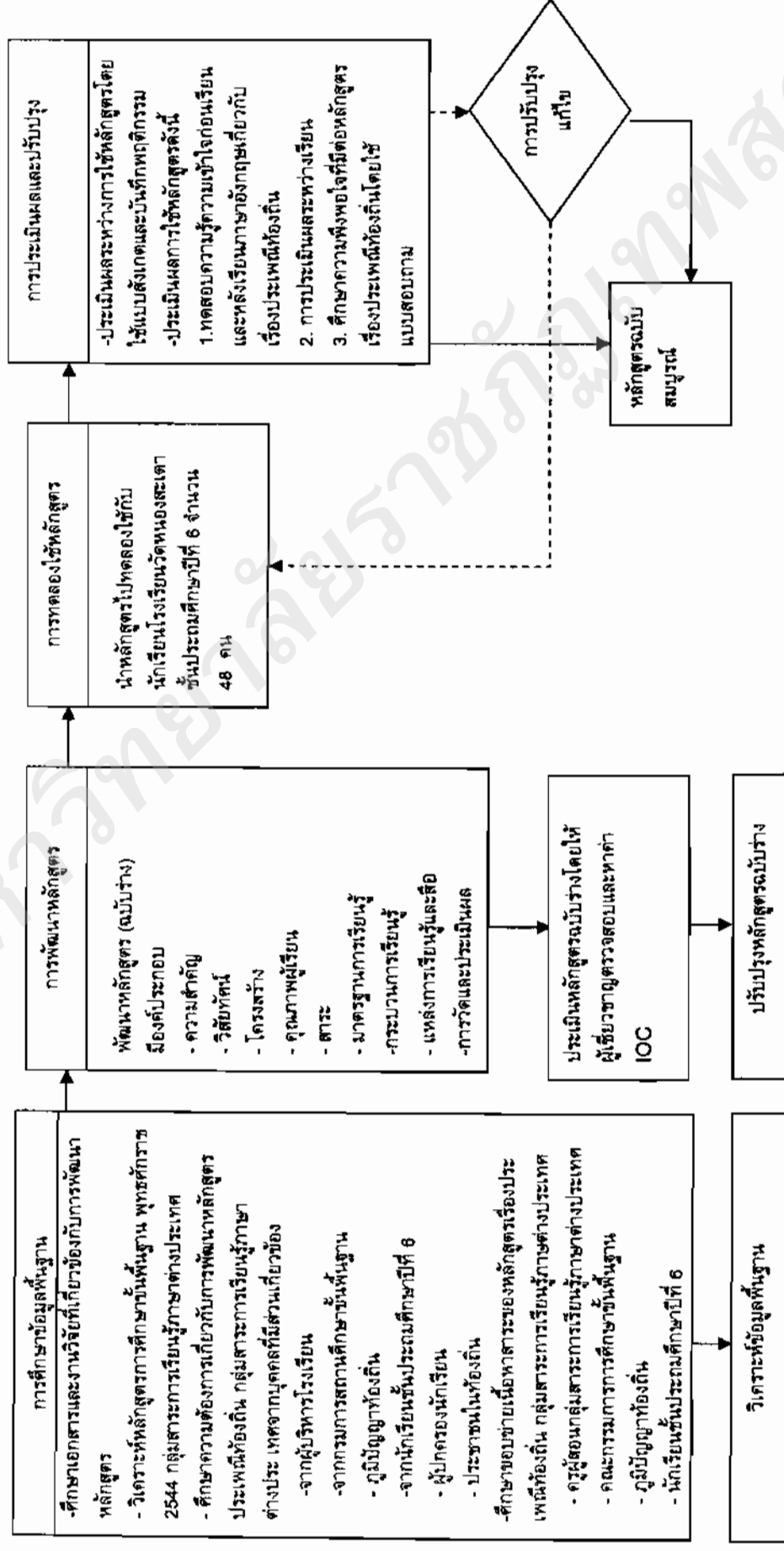
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา ต่างประเทศสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา โดยผู้วิจัยได้สำรวจ แนวคิด และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำมาเป็นกรอบ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนอง สะเดา

ไทเลอร์ (Tyler, 1950, p.1) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) มี วัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องให้เด็กได้รับ 2) มีประสบการณ์ทาง การศึกษาอะไรบ้าง ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ 3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษา เหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร 4) เราจะทราบได้อย่างไรว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ไว้แล้ว ส่วน ทาบ (Taba, 1962, p. 12) กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ข้อดังนี้ 1) สำรวจปัญหา ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของ การศึกษา 3) การคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาสอน 4) การจัดลำดับเนื้อหาสาระ 5) การ คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ และ 7) สำรวจ ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม ช่าง บัควี (2532, หน้า 129) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการจัดทำหลักสูตร ไว้ดังต่อไปนี้ คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของ หลักสูตร 2) การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร 3) การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของ หลักสูตร 4) การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา 5) การเลือกเนื้อหาวิชา 6) การจัดทำวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน 7) การกำหนดประสบการณ์เรียนรู้ 8) การกำหนดยุทธศาสตร์การ เรียนการสอน 9) การกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 38) ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้ คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การคัดเลือกและการจัดเนื้อหาสาระ 4) การกำหนด

มาตรการวัดและการประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) การปรับปรุงแก้ไข วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535, หน้า 76 – 77) เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ 1) ระบบร่างหลักสูตร 2) ระบบการใช้หลักสูตร 3) ระบบการประเมินหลักสูตร กรมวิชาการ (2540, หน้า 11) กล่าวว่า การปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวง ศึกษาธิการต้องประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาสำรวจ ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง 2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยหลักสูตร และสภาพการใช้หลักสูตร 3) ศึกษาแนวคิด รูปแบบในการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดรูปแบบหลักสูตร 4) ยกร่างหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ ตลอดจนหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร 5) กำหนดจุดประสงค์และรายละเอียดของกลุ่มวิชาและรายวิชา 6) กำหนดระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล 7) จัดทำเอกสารการใช้หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 8) ทดลองและประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ ปรับปรุงแก้ไขจากผลการทดลอง 9) ประกาศใช้หลักสูตรทั่วประเทศ 10) ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร นอกจากนี้กรมวิชาการ (2545, หน้า 21) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรในในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ดังนี้ คือ ความสำคัญ วิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล

ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร จะเป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ 4 ขั้นตอนดังนี้ คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร โดยการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง และปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร และใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังจัดแสดงไว้ใน ภาพ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจะทำให้ความรู้ความเข้าใจประเพณีท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร